

ZAKON

O SJEMENU I SADNOM MATERIJALU POLJOPRIVREDNOG BILJA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: proizvodnja, promet i uvoz poljoprivrednog sjemena, presadnica, micelija jestivih i ljekovitih gljiva, sadnog materijala i druga pitanja od značenja za provedbu jedinstvenog sustava poljoprivrednog sjemenarstva i rasadničarstva na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2.

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. Poljoprivredno sjeme su generativni ili vegetativni dijelovi poljoprivrednog bilja koji služe za umnožavanje poljoprivrednog bilja u ratarstvu, povrtlarstvu, cvjećarstvu i generativnih podloga u voćarstvu.
2. Poljoprivredno sortno sjeme je predosnovno sortno sjeme i sjemenske kategorije koje se proizvode višestrukim cikličnim umnožavanjem predosnovnog sjemena domaćih i stranih sorti poljoprivrednog bilja priznatih u Federaciji i lokalne i prirodne populacije kulturnog bilja kao eko-tipovi, klonovi i slično koje se nalaze u proizvodnji i koje su upisane u listu domaćih, stranih i odomaćenih stranih sorti poljoprivrednog bilja u Federaciji (u daljem tekstu: sorte koje su priznate u Federaciji).
3. Sorte poljoprivrednog bilja (u daljem tekstu: sorta) skupina je biljaka unutar najniže botaničke sistematske jedinice koja se odlikuje: izražajnošću svojstva određenog grn-tipa ili kombinacije genotipova, razlikovanjem od bilo koje druge sorte prema barem jednom od navedenih svojstava, te kao cjelina ostaje nepromjenjena nakon umnožavanja ili na kraju svojstvenog ciklusa umnožavanja.
4. Poljoprivredni sadni materijal jesu sadnice koje služe za podizanje voćnjaka i vinograda, te cvijeće, ruže, ukrasno grmlje i drveće, kao i reprodukcioni materijal za proizvodnju sadnica.
5. Reprodukcionni sadni materijal za proizvodnju sadnica jeste: sjeme za proizvodnju podloga, vegetativne podloge, korjenjaci, korijenov izdanak, zrele i zelene reznice

plemke i meristem ako potiču od selekcioniranih matičnih, elitnih matičnih i priznatih (originalnih) matičnih stabala ili grmova sorti i podloga.

6. Voćna sadnica je jednogodišnja ili višegodišnja biljka nastala iz vegetativnih dijelova matične biljke ili spajanjem podloge i plemke ili je uzgojena iz sjemena matične biljke.

7. Presadnica je biljni materijal dobiven generativnim ili vegetativnim putem a služi za umnožavanje poljoprivrednog bilja.

Član 3.

Poslove u području sjemenarstva i rasadničarstva, utvrđene ovim zakonom, obavljaju Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo), kantonalna ministarstva mjerodavna za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo), kao i naučne ili naučno-istraživačke ustanove i druge ustanove koje ispunjavaju uvjete utvrđene ovim zakonom a koje ovlasti federalno ministarstvo.

Član 4.

U obavljanju poslova sjemenarstva i rasadničarstva poljoprivrednog bilja Federalno ministarstvo vodi sljedeće registre:

1. Registar proizvođača poljoprivrednog sjemena, presadnica i micelija jestivih i ljekovitih gljiva (u daljem tekstu: Registar proizvođača sjemena),
2. Registar dorađivača poljoprivrednog sjemena (u daljem tekstu: Registar dorađivača sjemena),
3. Registar proizvođača poljoprivrednog sadnog materijala (u daljem tekstu: Registar proizvođača sadnog materijala),
4. Registar uvoznika poljoprivrednog sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija (u daljem tekstu: Registar uvoznika),
5. Registar laboratorija za kontrolu kvaliteta poljopri- vrednog sjemena.

Uvjete koje moraju zadovoljavati privredna društva, ustanove i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) za upis u registar iz stava 1. ovog člana, te sadržaj, oblik i način vođenja registra propisuje federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: federalni ministar).

Član 5.

Federalno ministarstvo donosi rješenje o upisu u registar iz člana 4. ovog zakona na zahtjev pravnih lica ako ta pravna lica zadovoljavaju uvjete propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te ako imaju pisanu saglasnost kantonalnog ministarstva.

Federalno ministarstvo će rješenjem brisati pravno lice upisano u registar iz člana 4. ovog zakona na njegov zahtjev, odnosno kada utvrdi da je prestalo zadovoljavati uvjete propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Liste pravnih lica na osnovu pravomoćnog rješenja iz st. 1. i 2. ovog člana objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".

II - POLJOPRIVREDNO SJEME

1. Kategorije poljoprivrednog sjemena

Član 6.

Kategorije poljoprivrednog sortnog sjemena su:

1. Predosnovno sjeme (elitno sjeme) proizvodi i održava stvaratelj sorte, odnosno pravno lice na koje je stvaratelj sorte prenio pravo održavanja ili registrirani umnoživač umnožavanjem odobranih biljaka izvorne generacije priznatih sorti poljoprivrednog bilja u Federaciji.
2. Osnovno sjeme (originalno sjeme) proizvodi se iz predosnovnog sjemena pod kontrolom stvaranja sorte ili ovlaštenog umnoživača.
3. Certificirano sjeme prve generacije (sjeme prve sortne reprodukcije) proizvodi se umnožavanjem osnovnog sjemena.
4. Certificirano sjeme druge generacije (sjeme druge sortne reprodukcije) proizvodi se umnožavanjem certificiranog sjemena prve generacije ili sjemena viših kategorija.
5. Certificirano sjeme treće generacije (sjeme treće sortne reprodukcije) proizvodi se umnožavanjem certificiranog sjemena druge generacije ili sjemena viših kategorija.
6. Priznato sortno (proizvodno) sjeme duhana, krmnog i povrtnog bilja, izuzev sjemena krompira, bez obzira na broj reprodukcija, a ovisno od sortne čistoće i zdravstvenog stanja.
7. Samooplodna linija (sjeme samooplodnih linija) jeste potomstvo homozigotne biljke uzgojene u kontrolisanoj samooplodnji u toku više generacija pod kontrolom stvaranja sorte.

8. Jednostruki hibrid (SC) jeste prva generacija križanja dvije samooplodne linije.
9. Dvostruki hibrid (DC) jeste prva generacija križanja dva jednostruka hibrida.
10. Trostruki hibrid (TWC) jeste prva generacija križanja jedne samooplodne linije i jednostrukog hibrida.

2. Proizvodnja poljoprivrednog sjemena

Član 7.

Poljoprivredno sjeme (u daljem tekstu: sjeme) mogu proizvoditi pravna lica (u daljem tekstu: proizvođač sjemena) koja su upisana u Registar proizvođača sjemena.

Iznimno od stava 1. ovog člana proizvodnjom sjemena mogu se baviti i fizička lica na osnovu pisanog ugovora o saradnji sa proizvođačem sjemena, a sjeme proizvedeno u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača sjemena.

Proizvođač sjemena može proizvoditi samo sjeme sorti koje su priznate u Federaciji, a za sorte za koje je podnesen zahtjev za priznavanje odnosno odobravanje uvođenja u proizvodnju na teritoriji Federacije može postojati samo eksperimentalna proizvodnja do priznavanja u Federaciji.

Vrste sjemena koja nije dopušteno uzgajati i umnožavati na određenim područjima Federacije propisuje federalni ministar.

Ovisno o vrsti i vremenu proizvodnje sjemena, proizvođači sjemena dužni su o masi proizvedenog sjemena izvijestiti Federalno ministarstvo i nadležno kantonalno ministarstvo na kraju proizvodnog ciklusa a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

3. Stručni pregled proizvodnje sjemena

Član 8.

Sjemenski usjev za proizvodnju sjemena u toku vegetacije podliježe obaveznom stručnom pregledu.

Iznimno od stava 1. ovog člana, biljne vrste cvijeća, ljekovitog i aromatičnog bilja ne podliježu obaveznom stručnom pregledu.

Stručnim pregledom sjemenskog usjeva utvrđuje se: vrsta, sorta, kategorija, porijeklo upotrebljenog sjemenskog materijala, autentičnost i čistoća vrste i sorte, prostorna izolacija usjeva, zdravstveno stanje usjeva, prisutnost korova, opće stanje i razvoj usjeva, predusjev, primjenjena agrotehnička mjera i očekivani prinos

naturalnog sjemena i drugo propisano metodologijom o provedbi stručnog pregleda, s tim što se kod nesortnog sjemena ne utvrđuje sorta, kategorija, autentičnost i čistoća sorte.

Član 9.

Stručni pregled nad proizvodnjom predosnovnog i osnovnog sortnog sjemena i samooplodnih linija obavlja stvaratelj sorte, ili naučna ili naučno-istraživačka ustanova koju ovlasti federalni ministar (u daljem tekstu: ovlaštena ustanova), a o pregledu i nalazu koji je pri pregledu utvrđen dužan je izvijestiti Federalno ministarstvo.

Stručni pregled nad proizvodnjom certificiranog sjemena prve, druge i treće generacije, priznatog (proizvodnog), te jednostrukih, dvostrukih, trostrukih i ostalih hibrida vrši mjerodavna ustanova.

Ovlaštena ustanova iz stava 1. ovog člana je dužna izvještavati Federalno ministarstvo o obavljenom stručnom pregledu na kraju proizvodnog ciklusa a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni pregled proizvodnje sjemenskog usjeva pojedinih biljnih vrsta, obrazac izvještaja i stupanj obrazovanja službenika za obavljanje stručnog pregleda propisuje federalni ministar.

Član 10.

Nakon izvršenog stručnog pregleda proizvodnje sjemenskog usjeva i na osnovu nalaza stručnog pregleda, mjerodavna ustanova izdaje uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva (u daljem tekstu: uvjerenje) najkasnije 15 (petnaest) dana od posljednjeg pregleda.

Ovlaštena ustanova dužna je voditi evidenciju o izdatim uvjerenjima iz stava 1. ovog člana.

Obrazac uvjerenja iz stava 1. ovog člana, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 11.

Ako proizvođač sjemenskog usjeva učini propust u bilo kojoj fazi proizvodnje sjemenskog usjeva, ovlaštena ustanova će poduzeti mjere da se utvrđeni nedostaci uklone ili unište.

4. Dorada sjemena

Član 12.

Dorada sjemena je: sušenje, čišćenje, kalibriranje, piliranje, tretiranje zaštitnim sredstvima, ispitivanje kvaliteta, pakovanje, plombiranje i deklarisanje.

Sjeme prije stavljanja u promet mora biti doradeno.

Član 13.

Sjeme može doradivati pravno lice (u daljem tekstu: doradivač sjemena) koje je upisano u Registar doradivača sjemena.

U rješenju o upisu doradivača sjemena u Registar iz stava 1. ovog člana moraju biti naznačene vrste i kategorije sjemena koje doradivač sjemena ima pravo doradivati.

Član 14.

Ako je sjeme određene vrste i sorte doradivalo više doradivača sjemena, smatra se da je sjeme doradio doradivač koji je posljednji doradivao sjeme.

Doradivač sjemena dužan je voditi evidenciju o masi preuzetog naturalnog sjemena i doradenog sjemena.

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 15.

Doradivač sjemena može u postupku dorade pripremati mješavine različitih vrsta i sorti poljoprivrednog bilja u različitim omjerima pojedinih komponenti.

Svaka od komponenti sjemena u mješavini mora zadovoljavati uvjete kvaliteta za tu vrstu poljoprivrednog bilja.

Naturalno sjeme sitnosjemenih mahunarki mora se u cijelosti isporučiti doradivaču sjemena.

Doradivač sjemena dužan je uništiti otpad nastao doradom sjemena iz stava 3. ovog člana pod nadzorom nadležnog kantonalnog ili federalnog poljoprivrednog inspektora.

Član 16.

Doradivač sjemena ne smije doradivati naturalno poljoprivredno sjeme ako za to sjeme nema uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva iz člana 10. stav 1. ovog zakona.

Iznimno od stava 1. ovog člana, za biljne vrste iz člana 8. stav 2. ovog zakona može se doradivati i sjeme koje nema uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva.

Član 17.

Tokom žetve odnosno berbe, prijevoza, čuvanja do dorade, naturalno sjeme sorte i kategorije mora biti međusobno odvojeno i označeno.

Za naturalno sjeme koje se prevozi od njive do mjesta skladištenja odnosno čuvanja potrebno je osigurati podatke o proizvođaču, katastarskoj čestici, vrsti, sorti i kategoriji naturalnog sjemena.

5. Kvalitet sjemena

Član 18.

Kvalitet sjemena, u smislu ovog zakona, jeste čistoća, vlaga, klijavost i zdravstveno stanje sjemena.

Član 19.

Kvalitet sjemena mora se utvrditi za svaku partiju sjemena prije stavljanja u promet.

Partija sjemena, u smislu ovog zakona, jeste najveća propisana masa vrste, sorte i kategorije sjemena proizvedena iste godine za koju se utvrđuje kvalitet.

Masu sjemena za pojedine vrste bilja iz stava 2. ovog člana koja čini partiju propisuje federalni ministar.

Član 20.

Osnovne zahtjeva o kvalitetu sjemena, uz saglasnost nadležne federalne ustanove za standardizaciju i mjeriteljstvo, propisuje federalni ministar.

Kvalitet sjemena utvrđuje dorađivač sjemena i laboratorija iz člana 4. stav 1. tač. 2. i 5. ovog zakona.

Za kvalitet sjemena odgovara dorađivač sjemena.

6. Pakovanje i deklarisanje sjemena

Član 21.

Sjeme u prometu mora odgovarati propisanim osnovnim zahtjevima o kvalitetu, mora biti pakovano i imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.

Za podatke navedene u deklaraciji odgovorno je pravno lice koje ih je izdalo.

Način pakovanja i deklarisanja sjemena iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 22.

Sjeme iz domaće proizvodnje deklarira dorađivač sjemena u skladu sa propisom iz člana 23. stav 3. ovog zakona.

Uvezeno sjeme u originalnom pakovanju deklarira uvoznik sjemena u skladu sa propisom iz člana 23. stav 3. ovog zakona, a prepakovano uvezeno sjeme deklarira dorađivač koji je obavio prepakovanje.

Dorađivač i uvoznik sjemena dužni su primjerak deklaracije dostaviti nadležnom kantonalnom ministarstvu i Federalnom ministarstvu.

Član 23.

Zahtjev za izdavanje obrazaca deklaracije podnosi se nadležnom kantonalnom ministarstvu.

Izdavanje obrazaca deklaracije, njihovu distribuciju kantonalnim ministarstvima i vođenje evidencije o izdatim deklaracijama vrši Federalno ministarstvo.

Veličinu, boju i sadržaj deklaracije za različite kategorije sjemena, obrazac deklaracije, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 24.

Sjeme kojem je istekao rok važenja označen na deklaraciji, vlasnik sjemena ne smije stavljati u promet.

Vlasnik sjemena kojem je istekao rok važenja deklaracije dužan je pokrenuti postupak utvrđivanja klijavosti i zdravstvenog stanja poljoprivrednog bilja.

Ako se u postupku utvrdi da je sjeme odgovarajuće klijavosti odnosno zdravstvenog stanja, izdaju se nove deklaracije uz otpremnicu i na ambalaži.

7. Promet sjemena

Član 25.

Prometom sjemena mogu se baviti samo pravna lica koja su registrirana za tu djelatnost kod nadležnog suda.

U promet se smije staviti samo sjeme sorti priznatih u Federaciji.

Član 26.

Prometom sjemena na veliko mogu se baviti pravna lica koja pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti moraju imati i jednog uposlenog službenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (VII/I) poljoprivrednog fakulteta ratarskog ili općeg smjera.

Prometom sjemena na malo mogu se baviti pravna lica koja pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti moraju imati jednog uposlenog službenika sa najmanje četvrtim stupnjom obrazovanja (IV) poljoprivredne struke.

Prodavaonica koja prodaje sjeme pakovano do 250 grama ne mora imati službenika iz stava 2. ovog člana.

Pravno lice iz člana 25. stav 1. ovog zakona ne može prodavati sjeme izvan prodavaonice.

Pravno lice iz člana 25. stav 1. ovog zakona dužno je sjeme držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegovog kvaliteta.

Građani ne smiju stavljati sjeme u promet.

Uvjete iz stava 5. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 27.

Iznimno od člana 25. stav 2. ovog zakona, u slučaju nedovoljnih količina sjemena, Vlada Federacije može za tekuću godinu dozvoliti stavljanje u promet sjemena sorti koje nisu priznate u Federaciji i sjemena koja odstupaju od propisanih temeljnih zahtjeva o kvalitetu sjemena iz člana 20. stav 1. ovog zakona.

8. Uvoz sjemena

Član 28.

Uvozom sjemena može se baviti uvoznik upisan u Registar iz člana 4. stav 1. tačke 4. ovog zakona.

Sortno sjeme može se uvoziti samo ako je sorta priznata u Federaciji.

Sortno sjeme može se uvoziti samo u originalnom pakovanju.

U slučaju potrebe prepakovanja u manja pakovanja, prepakovanje može obaviti dorađivač sjemena.

Iznimno od stava 2. ovog člana, u slučaju nedovoljnih količina sjemena, federalni ministar može za tekuću godinu dozvoliti uvoz sjemena sorti koje nisu priznate u Federaciji.

Iznimno, federalni ministar može dozvoliti i uvoz nedoradenog sjemena ako posjeduje certifikat o sortnosti sjemenskog usjeva i certifikat o zdravstvenom stanju bilja.

Član 29.

Uvezeno sjeme mora uz otpremnicu, ovisno o vrsti bilja, imati certifikat o sortnosti (OECD), certifikat o kvalitetu sjemena (ISTA) i certifikat o zdravstvenom stanju bilja (FITOCERTIFIKAT).

Uvezeno sjeme u originalnom pakovanju mora imati deklaraciju na ambalaži izdatu od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice, a kod stavljanja u promet na teritoriji Federacije i deklaraciju u skladu sa propisom iz člana 23. ovog zakona.

Za kvalitet uvezenog sjemena iz stava 2. ovog člana odgovoran je uvoznik.

Uvoznik je dužan prije stavljanja u promet uvezenog sjemena pribaviti uvjerenje o kvalitetu od nadležne ustanove iz člana 4. ovog zakona.

Obaveznu dokumentaciju za određene vrste bilja propisuje federalni ministar.

Član 30.

Odredbe ovog zakona o pakovanju, deklarisanju i uvozu sjemena ne odnose se na sjeme koje naučne i naučno-istraživačke ustanove primaju, šalju za ogledе ili istraživanja.

Rješenje o odobrenju uvoza sjemena za ogledе ili za istraživanje donosi federalni ministar.

9. Proizvodnja presadnica

Član 31.

Proizvodnjom presadnica mogu se baviti pravna lica (u daljem tekstu: proizvođač presadnica) koja su upisana u Registar proizvođača sjemena.

Iznimno od stava 1. ovog člana, proizvodnjom presadnica mogu se baviti i fizička lica na osnovu pisanog ugovora o saradnji sa proizvođačem sjemena, a presadnice proizvedene u toj saradnji smatraju se proizvodnjom proizvođača sjemena.

Član 32.

Presadnice se mogu proizvoditi samo od sorti koje su priznate u Federaciji i sorti za koje je podnesen zahtjev za priznanje, odnosno za odobrenje uvođenja u proizvodnju u Federaciji.

Proizvođač presadnica dužan je voditi evidenciju o proizvodnji i o količini proizvedenih presadnica, te o tome izvijestiti nadležno kantonalno ministarstvo i Federalno ministarstvo najmanje jednom godišnje a najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije, te obrazac izvještaja iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 33.

Prometom i uvozom presadnica mogu se baviti proizvođači i uvoznici presadnica koji su upisani u registar iz člana 4. stav 1. tač. 1. i 4. ovog zakona.

Sorta presadnica koja se uvozi mora biti priznata u Federaciji, osim za vrste za koje je podnesen zahtjev za priznavanje sorte u Federaciji.

Presadnice u prodaji moraju imati deklaracije.

Presadnice iz domaće proizvodnje deklariraju proizvođač presadnica, a uvezene presadnice uvoznik.

Način pakovanja i deklarisanja propisuje federalni ministar.

10. Proizvodnja micelija jestivih i ljekovitih gljiva

Član 34.

Micelij, u smislu ovog zakona, jeste čista kultura hifa gljiva na krutoj ili tekućoj podlozi (u fazi rasta) ili u suhom stanju (u fazi mirovanja) a koja služi za umnožavanje gljiva.

Član 35.

Jestive gljive (u obliku micelija), u smislu ovog zakona, su gljive koje se uzgajaju za ishranu ili u ljekovite svrhe.

Član 36.

Micelij jestivih i ljekovitih gljiva mogu proizvoditi i stavljati u promet pravna lica (u daljem tekstu: proizvođač micelija) koja su upisana u Registar proizvođača sjemena.

O masi proizvedenog micelija proizvođač micelija dužan je izvještavati nadležno kantonalno ministarstvo i Federalno ministarstvo na kraju proizvodnog ciklusa a najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Obrazac izvještaja iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 37.

Prometom i uvozom micelija gljiva mogu se baviti proizvođači i uvoznici micelija koji su upisani u registre iz člana 4. stav 1. tač. 1. 4. ovog zakona.

Član 38.

Micelij u prometu mora odgovarati deklariranoj vrsti, soju i ne smije biti kontaminiran patogenim štetočinama (virusi, bakterije, gljive, nematode, grinje, grčice i dr.).

Sadržaj deklaracije o vrsti, soju, kvalitetu i načinu pakovanja micelija propisuje federalni ministar.

Deklaraciju iz stava 2. ovog člana izdaje proizvođač i uvoznik micelija u skladu sa propisom iz člana 23. stav 3. ovog zakona.

III - POLJOPRIVREDNI SADNI MATERIJAL

1. Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala

Član 39.

Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala su:

1. Predosnovni sadni materijal za umnožavanje koji se proizvodi pod nadzorom stvaratelja sorte ili njegovih saradnika, služi za proizvodnju osnovnog sadnog materijala, ili njegovih suradnika, služi za proizvodnju osnovnog sadnog materijala, a bez bolesti je, štetočina, virusa, mikoplazmi i viroida.
2. Osnovni sadni materijal za umnožavanje koji potiče od biljaka predosnovnog sadnog materijala uzgaja se pod nadzorom naučne ili naučno-istraživačke ustanove koju je ovlastio federalni ministar (u daljem tekstu: nadležna ustanova), bez virusa je, namijenjen je za podizanje matičnih nasada certificiranog sadnog materijala. U prometu je označen deklaracijom bijele boje.
3. Certificirani sadni materijal za umnožavanje potiče iz osnovnog sadnog materijala. Može se koristiti u obliku materijala za umnožavanje. Namijenjen je za proizvodnju reznica ili za proizvodnju kalem-grančica kategorije standard. Bez virusa je. U prometu je označen deklaracijom plave boje.

4. Standardni sadni materijal koji potiče od certificiranih matičnih stabala odnosno grmova kojima su identitet, čistoća sorte i zdravstveno stanje utvrđeni i zagarantirani, koristi se za proizvodnju sadnica namijenjenih za podizanje voćnih i loznih zasada. U prometu je označen deklaracijom žute boje i slovima S-A.

Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala iz stava 1. ovog člana obavezno se koriste u proizvodnji sadnog materijala.

2. Proizvodnja poljoprivrednog sadnog materijala

Član 40.

Poljoprivredni sadni materijal (u daljem tekstu: sadni materijal) mogu proizvoditi pravna lica koja su upisana u Registar proizvođača sadnog materijala.

Iznimno od stava 1. ovog člana, proizvodnjom sadnog materijala mogu se baviti i fizička lica na osnovu pisanog ugovora o suradnji sa proizvođačem sadnog materijala, a sadni materijal proizveden u toj suradnji smatra se proizvodnjom proizvođača sadnog materijala.

Član 41.

Proizvođač sadnog materijala može proizvoditi sadni materijal koji je vegetativno potomstvo sorte, podloge ili međupodloge koje su priznate u Federaciji, umnožen od predosnovnoga, osnovnog, certificiranog i standardnog sadnog materijala.

Član 42.

Proizvođač sadnog materijala dužan je voditi knjigu rasadnika u koju se upisuje ukupno proizvedeni, prodati i uništeni sadni materijal.

O proizvedenom, prodatom i uništenom sadnom materijalu proizvođač je dužan izvještavati nadležno kantonalno ministarstvo koje izvještava Federalno ministarstvo najmanje jednom godišnje.

Sadržaj, oblik i način vođenja knjige iz stava 1. ovog člana, te obrazac izvještaja iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

3. Stručni pregled proizvodnje sadnog materijala

Član 43.

Proizvodnja sadnog materijala u toku vegetacije podliježe obaveznom stručnom pregledu.

Stručnim pregledom sadnog materijala utvrđuje se porijeklo upotrijebljenog sadnog materijala, autentičnost sorte, vegetativna razvijenost i zdravstveno stanje.

Član 44.

Stručni pregled proizvodnje sadnog materijala obavlja naučna ili naučno-istraživačka ustanova koju ovlasti federalni ministar (u daljem tekstu: ovlaštena ustanova).

Ovlaštena ustanova iz stava 1. ovog člana je dužna izvještavati Federalno ministarstvo o obavljenom stručnom pregledu na kraju proizvodnog ciklusa a najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni pregled proizvodnje sadnog materijala i stupanj obrazovanja službenika za obavljanje stručnog pregleda, te uvjete koje moraju ispunjavati naučne ili naučno-istraživačke ustanove iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Nakon provedenog stručnog pregleda, proizvodnja sadnog materijala i na osnovu nalaza stručnog pregleda, ovlaštena ustanova izdaje uvjerenje o porijeklu, kvalitetu i autentičnosti pregledanog sadnog materijala, odnosno rješenje da proizvedeni sadni materijal ne odgovara propisanim uvjetima.

Član 45.

Proizvođač sadnog materijala dužan je, pod nadzorom nadležnog kantonalnog ili federalnog poljoprivrednog inspektora, uništiti sadni materijal za koji je doneseno rješenje da ne odgovara propisanim uvjetima.

Član 46.

Ovlaštena ustanova dužna je voditi evidenciju o pregledanoj rasadničarskoj proizvodnji prema vrsti, sorti, podlozi i količini pojedinog sadnog materijala.

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 47.

Ovlaštena ustanova dužna je izvještavati Federalno ministarstvo o obavljenom stručnom pregledu na kraju proizvodnog ciklusa a najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Obrazac izvještaja iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

4. Kvalitet sadnog materijala

Član 48.

Kvalitet sadnog materijala, u smislu ovog zakona, jeste porijeklo, autentičnost sorte i podloge, vegetativna razvijenost i zdravstveno stanje.

Član 49.

Sadni materijal mora odgovarati propisanim temeljnim zahtjevima o kvalitetu.

Temeljne zahtjeve o kvalitetu sadnog materijala, uz saglasnost nadležne federalne ustanove za standardizaciju i mjeriteljstvo, propisuje federalni ministar.

Član 50.

Kvalitet proizvedenog sadnog materijala, u skladu sa propisanim normama, utvrđuje ovlaštena ustanova u rasadniku nakon vađenja iz zemljišta odnosno prije pakovanja.

Za kvalitet proizvedenog sadnog materijala odgovara proizvođač sadnog materijala.

5. Pakovanje i deklarisanje sadnog materijala

Član 51.

Sadni materijal u prodaji mora biti pakovan, plombiran, imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.

Član 52.

Pakovanje, plombiranje i deklarisanje sadnog materijala obavlja proizvođač sadnog materijala na mjestu gdje je dovršena njegova proizvodnja u skladu sa propisom iz člana 53. stav 4. ovog zakona.

Uvezeni sadni materijal deklarirše uvoznik u skladu sa propisom iz člana 53. stav 4. ovog zakona.

Uvoznik je dužan prije deklarisanja sadnog materijala, u skladu sa propisom iz člana 53. stav 4. ovog zakona, pribaviti uvjerenje o kvalitetu od nadležne ustanove.

Način pakovanja, plombiranja i deklarisanja sadnog materijala propisuje federalni ministar.

Član 53.

Ovisno o vrsti i kategoriji sadnog materijala deklaracija na ambalaži mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji te mora imati broj.

Zahtjev za izdavanje deklaracije podnosi se nadležnom kantonalnom ministarstvu.

Izdavanje obrasca deklaracije, njihovu distribuciju kantonalnim ministarstvima i vođenje evidencije o izdatim deklaracijama vrši Federalno ministarstvo.

Obrazac deklaracija prema kategorijama sadnog materijala i način vođenja evidencije iz stava 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

6. Promet sadnog materijala

Član 54.

Prometom sadnog materijala mogu se baviti samo pravna lica koja su registrirana za tu djelatnost kod nadležnog suda.

Prometom sadnog materijala na veliko mogu se baviti pravna lica koja pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti imaju jednog uposlenog službenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (VII/I) poljoprivrednog fakulteta općeg ili voćarsko-vinogradskog smjera.

Prometom sadnog materijala na malo mogu se baviti pravna lica koja pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti u prodavaonici moraju imati službenika sa najmanje četvrtim stupnjem obrazovanja (IV) poljoprivredne struke.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su sadni materijal držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegovog kvaliteta, a sadni materijal ne mogu prodavati izvan prodavaonice.

Građani ne smiju stavljati sadni materijal u promet.

Uvjete iz stava 4. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 55.

U promet se može staviti samo osnovni sadni materijal, certificirani i standardni sadni materijal koji odgovara propisanim osnovnim zahtjevima o kvalitetu za koji je izdato uvjerenje o porijeklu, autentičnosti sorti i podloga i koji je proizveden od sorti koje su priznate u Federaciji, te za koje postoji uvjerenje o zdravstvenom stanju.

Član 56.

Sadni materijal u prometu mora odgovarati propisanom kvalitetu i drugim podacima navedenim na deklaracijama.

7. Uvoz sadnog materijala

Član 57.

Uvozom sadnog materijala može se baviti uvoznik koji je upisan u Registar iz člana 4. stav 1. tačke 4. ovog zakona.

Uvoziti se može osnovni, certificirani i standardni sadni materijal koji ima certifikat o porijeklu i autentičnosti vrste, sorte, podloge i zdravstveni certifikat izdat od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice i koji je od sorti koje su priznate u Federaciji.

Član 58.

Uvezeni sadni materijal uvoznik stavlja u promet u originalnom pakovanju.

Originalno pakovanje, u smislu stava 1. ovog člana, jeste svako zatvaranje ambalaže na osnovu kojeg se može utvrditi da je pakovanje originalno, a zatvaranje je obavio proizvođač sadnog materijala.

Uvezeni sadni materijal mora imati deklaraciju na ambalaži izdatu od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice, a kod stavljanja u promet na teritoriji Federacije i deklaracije u skladu sa propisom iz člana 52. stav 3. ovog zakona.

Član 59.

Za kvalitet i autentičnost uvezenog sadnog materijala odgovoran je uvoznik.

Ukoliko uvezani sadni materijal ne zadovoljava propisani kvalitet, uvoznik ga je dužna uništiti.

Član 60.

Odredbe ovoga zakona o pakovanju, deklarisanju i uvozu sadnog materijala ne odnose se na sadni materijal koji naučne i naučno-istraživačke ustanove šalju ili primaju za ogledе ili istraživanje.

Rješenje o odobrenju uvoza sadnog materijala za ogledе ili istraživanja donosi federalni ministar.

IV - KONTROLA UVOZA SJEMENA, SADNOG MATERIJALA, PRESADNICA, MICELIJA JESTIVIH I LJEKOVITIH GLJIVA PREKO GRANIČNIH PRIJELAZA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 61.

Sjeme, sadni materijal, presadnice, micelij jestivih i ljekovitih gljiva (u daljem tekstu: reprodukcioni materijal) može se uvoziti samo od sorti koje su priznate u Federaciji.

Iznimno od stava 1. ovog člana može se, na osnovu saglasnosti federalnog ministra, uvoziti reprodukcioni materijal od sorti koje nisu priznate u Federaciji ako se uvozi za potrebe oplemenjivanja bilja, vođenja postupka priznavanja i zaštite sorti poljoprivrednog bilja, te radi umnožavanja za potrebe izvoza.

Reprodukcioni materijal koji se uvozi prema st. 1. i 2. ovog člana mora imati dokumente propisane članom 29. stav 1. i članom 57. stav 2. ovog zakona.

Član 62.

Reprodukcioni materijal iz člana 61. ovoga zakona podliježe obaveznoj kontroli koju obavlja federalna granična inspekcija za zaštitu bilja na graničnom prijelazu (u daljem tekstu: federalna granična inspekcija).

Ako se uvozi reprodukcioni materijal od sorti poljoprivrednog bilja koje nisu priznate u Federaciji a koje ne posjeduju odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa propisom iz člana 61. stav 3. ovog zakona, odnosno nema saglasnosti iz člana 61. stav 2. ovog zakona, federalni granični inspektor zaštite bilja (u daljem tekstu: federalni granični inspektor) donosi rješenje o zabrani uvoza tog reprodukcionog materijala.

Rješenjem iz stava 2. ovog člana federalni granični inspektor naređuje da se reprodukcioni materijal vrati pošiljaocu ili uništi.

Reprodukcioni materijal, što ga građani unose u Federaciju ili koji pristiže poštom, organi carinske službe prijavljuju federalnom graničnom inspektoru radi kontrole u skladu sa st. 1., 2. i 3. ovog člana.

Organi carinske službe ne mogu cariniti reprodukcioni materijal odnosno ne mogu upućivati te pošiljke na carinjenje drugim carinarnicama na teritoriji Federacije dok od federalnog graničnog inspektora na graničnom prijelazu ne dobiju potvrdu o obavljanoj kontroli u skladu sa stavom 1. ovoga člana.

Protiv rješenja federalne granične inspekcije iz stava 3. ovog člana može se podnijeti žalba federalnom ministru.

Član 63.

Pravna lica plaćaju naknadu troškova za:

1. Izvršeni stručni pregled proizvodnje sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja iz člana 9. stav 2. i člana 44. ovog zakona;

2. Utvrđivanje kvaliteta i deklarisanje sjemena i sadnog materijala iz čl. 20., 23., 28., 29., 33., 38., 50., 53. i 58. ovog zakona.

Visinu naknada iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar. Naknade iz stava 1. tačke 1. ovog člana prihod su ovlaštene ustanove, a naknade iz stava 1. tačke 2. ovog člana prihod su Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, dorađivača sjemena, odnosno laboratorije za kontrolu kvaliteta.

V - NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 64.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona, kao i upravni nadzor nad radom ovlaštenih pravnih lica u prenijetim im poslovima iz nadležnosti federalnog organa uprave vrši Federalno ministarstvo.

Član 65.

Inspeksijski nadzor propisan ovim zakonom i propisom donesenim na osnovu njega vrši federalni organ uprave nadležan za poljoprivredne inspekcije (u daljem tekstu: Federalna poljoprivredna inspekcija) i kantonalni organi uprave nadležni za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljem tekstu: kantonalna poljoprivredna inspekcija).

Poslove inspekcije nadzora iz nadležnosti Federalne i kantonalne poljoprivredne inspekcije obavljaju poljoprivredni inspektori.

Član 66.

Poslove federalnog i kantonalnog poljoprivrednog inspektora može obavljati diplomirani inženjer poljoprivrede općeg, ratarskog odnosno voćarsko-vinogradarskog smjera koji ima položen stručni ispit za službenike organa uprave, u skladu sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/98) i 3 (tri) godine radnog iskustva nakon položenog stručnog ispita.

Program posebnog dijela stručnog ispita iz oblasti poljoprivrede, sastav komisije i način provedbe ispita za poljoprivrednog inspektora iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 67.

Federalna poljoprivredna inspekcija:

1. Kontrolira uvoz i izvoz sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija ljekovitih i jestivih gljiva preko graničnih prijelaza na području Federacije;

2. Kontrolira ispunjavanje uvjeta pravnih lica upisanih u registre proizvođača sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija i registre dorađivača sjemena i sadnog materijala;
3. Obavlja sve poslove i zadatke iz nadležnosti kantonalne poljoprivredne inspekcije ukoliko ova iz ma kojeg razloga ne izvršava poslove i zadatke utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
4. Obavlja i ostale poslove propisane Zakonom o upravi u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/97) i ovim zakonom.

Kantonalna poljoprivredna inspekcija:

Kantonalna poljoprivredna inspekcija obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora osim poslova za koje je ovim zakonom određeno da ih izravno obavlja Federalna inspekcija i naročito:

1. Kontrolira poljoprivredno zemljište, objekte nasada, objekte za obradu, skladišta, opremu, prijevozna sredstva i propisane dokumente za sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij poljoprivrednog bilja;
2. Nadzire vrste bilja koje nije dopušteno uzgajati na području kantona u skladu sa naredbom federalnog ministra;
3. Nadzire proizvodnju, žetvu odnosno berbu, skladištenje, promet sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelij;
4. Uzima uzorke sjemena radi davanja na analizu;
5. Naređuje izmjenu deklaracija ako utvrdi da sjeme, sadni materijal, presadnica i micelij nisu deklarisanog odnosno propisanog kvaliteta;
6. Naređuje otklanjanje neispravnosti kvaliteta i drugih uvjeta koji moraju udovoljavati sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij;
7. Zabranjuje stavljanje u prodaju sjemena, sadni materijal, presadnice i micelij ako utvrdi da ne zadovoljavaju kvalitet i druge uvjete propisane ovim zakonom;
8. Privremeno zabranjuje, do donošenja konačnog rješenja, prodaju poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala ako prodavaonice ne zadovoljavaju propisane uvjete;
9. Privremeno oduzima sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij, te druge predmeta u vezi sa njihovom proizvodnjom odnosno doradom do donošenja konačnog rješenja;

10. Naređuje uništavanje i nadzire postupak uništenja sjemena koje se ne bi moglo iskoristiti izravno ili u prerađenom stanju za ljudsku i stočnu hranu ili za industrijsku preradu;

11. Naređuje uništavanje i nadzire postupak uništavanja sadnog materijala čija proizvodnja i promet nije dozvoljena;

12. Vodi službene podatke za područje kantona o povredama odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega;

13. Izvještava nadležne organe federalne uprave o nepravilnostima i traži provedbu određenih postupka ako sama nije ovlaštena za poduzimanje odgovarajućih mjera;

14. Podnosi prijavu za privredni prijestup i prijavu za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 68.

Poljoprivredni inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora provodi postupak u skladu sa Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99).

Član 69.

Poljoprivredni inspektor donijet će rješenje i odmah narediti izvršenje kada utvrdi da pravno lice obavlja djelatnost za koju mu je radi učinjenog privrednog prijestupa ili prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

U provedbi rješenja iz stava 1. ovog člana poljoprivredni inspektor će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekat) u kojem se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke nadležnog organa oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Član 70.

Ako poljoprivredni inspektor posumnja da sjeme ne odgovara uvjetima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenoj laboratoriji.

Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

Način uzimanja uzoraka, broj i masu propisuje federalni ministar.

Član 71.

Proizvođač, doradivač i uvoznik sjemena (u daljem tekstu: vlasnik uzorka) može u roku od osam dana od dana primitka rezultata analize zahtijevati od poljoprivrednog inspektora da drugi primjerak uzorka dostavi ovlaštenoj laboratoriji na superanalizu.

Superanalizu može zahtijevati i poljoprivredni inspektor u roku iz stava 1. ovog člana ako posumnja u rezultat analize.

Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

Član 72.

Vlasnik uzorka dužan je podmiriti troškove analize odnosno superanalize uzoraka.

Vlasnik proizvoda od kojeg je uzet uzorak nema pravo na naknadu vrijednost uzorka.

Član 73.

Federalno ministarstvo rješava žalbe protiv donesenih upravnih akata ovlaštenih ustanova u vršenju povjerenih i javnih ovlaštenja.

Protiv rješenja Federalnog ministarstva, na osnovu ovog zakona, u prvom stupnju nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.

Protiv rješenja kantonalne poljoprivredne inspekcije, na osnovu ovog zakona, može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 74.

Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja poljoprivredni inspektor dužan je donijeti bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kada je rješenje postalo izvršno.

VI - KAZNENE ODREDBE

Član 75.

Novčanom kaznom od 20.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se za privredni prijestup pravno lice:

1. Ako proizvodi sjeme a nije upisano u Registar proizvođača sjemena (član 7. stav 1.);

2. Ako uzgaja ili umnožava vrste poljoprivrednog bilja koje nije dopušteno uzgajati (član 7. stav 2.);
3. Ako stavlja u prodaju sjeme koje nije dorađeno (član 12. stav 2.);
4. Ako sjeme u prometu nije na propisan način pakovano i deklarirano, odnosno ako uz otpremnicu nema dokumentaciju (član 21. stav 1.);
5. Ako stavi u promet sjeme sorti koje nisu priznate u Federaciji (član 25. stav 2.);
6. Ako uvozi sortno sjeme a nije upisano u Registar uvoznika (član 28. stav 1.);
7. Ako uvezeno sjeme uz otpremnicu nema propisane dokumente (član 29. stav 1.);
8. Ako proizvodi sadni materijal a nije upisano u Registar proizvođača sadnog materijala (član 40.);
9. Ako proizvodi sadni materijal koji nije vegetativno potomstvo priznate sorte (član 41. stav 1.);
10. Ako u promet stavi sadni materijal u suprotnosti sa odredbama čl. 55. i 56. st. 1. i 2. ovog zakona;
11. Ako uvozi sadni materijal u suprotnosti sa odredbama člana 57. stav 1. ovog zakona.

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 76.

Novčanom kaznom od 15.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit će se za privredni prijestup pravno lice:

1. Ako u toku vegetacije nije obavilo obavezni stručni pregled (član 8. stav 1.);
2. Ako dorađuje sjeme a nije upisano u Registar dorađivača sjemena (član 13. stav 1.);
3. Ako u cijelosti ne isporuči naturalno sjeme sitnosjemenih mahunarki dorađivaču sjemena (član 15. stav 3.);
4. Ako je preuzelo naturalno sjeme za koje nema uvjerenje o priznanju usjeva (član 16. stav 1.);

5. Ako je stavilo u promet partiju sjemena za koje nije utvrđen kvalitet (član 19. stav 1.);
6. Ako se bavi prometom sjemena a nije registrirano za tu djelatnost (član 25. stav 1.);
7. Ako uvozi sortno sjeme koje nije originalno zapakovano (član 28. stav 3.);
8. Ako prepakovanje nije izvršio dorađivač sjemena (član 28. stav 4.);
9. Ako ne vodi propisanu knjigu rasadnika (član 42. stav 1.);
10. Ako u toku vegetacije nije izvršen stručni pregled (član 43. stav 1.);
11. Ako uništi sadni materijal bez nadzora poljoprivrednog inspektora (član 45.);
12. Ako sadni materijal u prometu nije pakovan, plombiran i deklarisan na propisan način (član 51.).

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM od 2.500,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 77.

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:

1. Ako ne dostavi izvještaj o obavljenom stručnom pregledu Federalnom ministarstvu (član 9. stav 2.);
2. Ako ne vodi evidenciju o izdatim uvjerenjima o priznavanju sjemenskog usjeva (član 10. stav 3.);
3. Ako ne vodi evidenciju o masi preuzetog sjemena (član 14. stav 2.);
4. Ako komponente u mješavini ne udovoljavaju uvjetima kvaliteta (član 15. stav 2.);
5. Ako nije uništilo otpadak nastao doradom (član 15. stav 4.);
6. Ako nije osiguralo potrebne podatke kod prijevoza naturalnog sjemena (član 17. stav 2.);
7. Ako stavi u promet sjeme kojem je istekao rok važnosti a nije utvrdilo klijavost odnosno zdravstveno stanje (član 24. stav 1.);

8. Ako nema službenika sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (član 26. stav 1. i član 54. stav 2.);
9. Ako u prodavaonici nema službenika sa stručnom spremom četvtrog stupnja obrazovanja (član 24. stav 2. i član 54. stav 3.);
10. Ako prodaje sjeme i sadni materijal izvan prodavaonice (član 26. stav 4. i član 54. stav 4.);
11. Ako ne drži sjeme u uvjetima koji osiguravaju njegov kvalitet (član 26. stav 5.);
12. Ako stavi sjeme i sadni materijal u promet u originalnom pakovanju bez deklaracije na službenom jeziku Federacije (član 29. stav 2. i član 58. stav 3.);
13. Ako se bavi proizvodnjom presadnica a nije upisano u Registar proizvođača sjemena (član 31. stav 1.);
14. Ako proizvodi presadnice od sorti koje nisu priznate u Federaciji (član 32. stav 1.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 78.

Novčanom kaznom od 300,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:

1. Ako stavi u promet presadnice koje nemaju deklaracije na propisnom uzorku (član 33. stav 3.);
2. Ako presadnice nisu pakovane i označene na propisan način (član 33. stav 4.);
3. Ako stavi u promet micelij gljiva a nije upisano u Registar proizvođača sjemena (član 36. stav 1.);
4. Ako micelij u prometu ne odgovara deklarisanom kvalitetu (član 38.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 79.

Novčanom kaznom od 100,00 KM od 500,00 KM za učinjeni prekršaj kaznit će se građanin ako stavi u promet sjeme i sadni materijal (član 26. stav 6. i član 54. stav 6.) ili ako učini bilo koju od radnji iz čl. 77. i 78. ovog zakona.

VII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 80.

Propise na osnovu ovlaštenja propisanih ovim zakonom donijet će federalni ministar u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana na teritoriji Federacije primjenjivat će se propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 81.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine prestaju se primjenjivati zakoni i drugi propisi o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 82.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH prof. dr. Ivo Komšić, s. r.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Ismet Briga, s. r.